

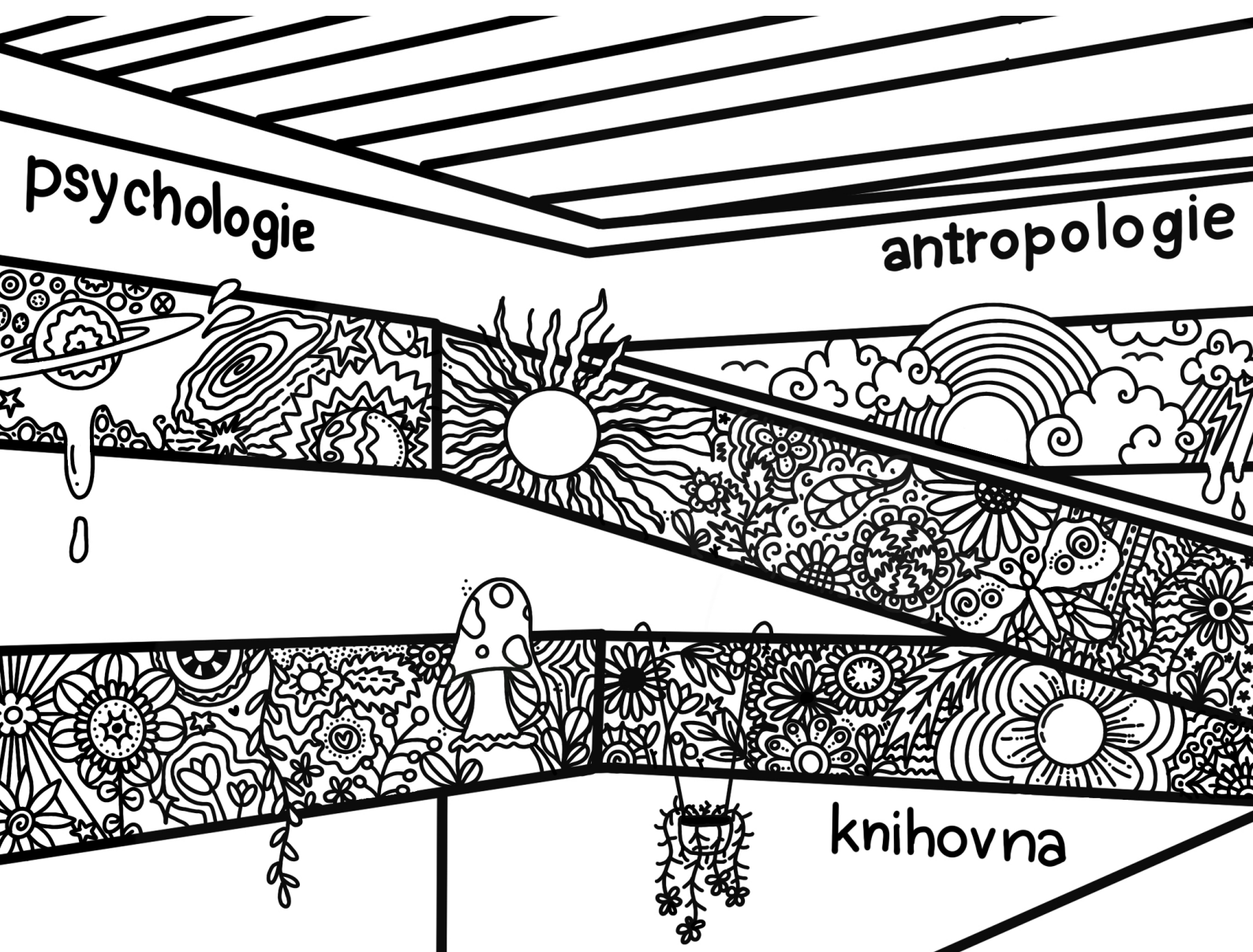
13. 3. 2024

HUMR

Humanitní revue studentstva FHS UK

2. číslo

Články, úvahy, eseje, kulturní tipy,
poezie, próza, fotografie

Nebojte se použít pastelky

www.humr-space.cz

Pozkouškové cosi (– –) próza	1
Známkování jako subjektivní hodnocení aneb Život v číslech (Filip Trupl) esej	2
Pravda nade vše (Matěj Prokopovič) próza	4
Infračervená fotografie – portréty z kostela v Manětíně (František Grünberg) článek a vizuál	7
Dostat se z lásky (Magdalena Kučerová) poezie	9
Chci se znát (Barbora Lišková) projekt	9
Myšlenky na zkoušky (Magdalena Kučerová) poezie	9
Na paloučku víla (Anna Marie Polnická) poezie	9
Pozitivní básnička (Lukáš Kahoun) poezie	9
El (Štěpánka Navrátilová) vzpomínka	10
Alfons M(o)ucha (Natálie Kolářová) poezie	11
Tři básně (Hedvika Pártlová) poezie	11
The Wartburg Student Declaration (SNFD) projekt	12
Sjednocená Evropa v novém světě (Vojtěch Malý) úvaha	15
Roots of the Future – jak si povídají kořeny s korunou (Mai Phuong Hoang) projekt	16
VcV Megashow 9 – Dobro proti zlu v zápasnickém ringu (Adam Řehák) reportáž	17
Spiritualita v dílech Franze Kafky na pozadí povídky V kárném táboře (David Ujčík) esej	19
Kulturní tipy (Hedvika Pártlová)	23
Hudební tipy (J)	23
Knižní tipy na začátek jara (Ema Rigo)	24

MILÍ ČTENÁŘI,

zdravím a vítám vás v čerstvě upečeném Humrovi!

Z celého srdce doufám, že váš kreativní duch přežil zkouškové a zároveň samozřejmě ruku v ruce s vaším psychickým zdravím.

Zprvu bych ráda poděkovala všem, kteří nás podpořili na Vánočním večírku, nejen v podobě zakoupení našeho tištěného revue, ale i skrze věšení přání na stromček. Ty, které byly anonymní, a které vnímám jako zásadní či naprosto skvěle bizární, jsem se pokusila zachytit na přiložené fotce. Všechny pro mne však byly inspirativní a hlavně krásně vyobrazovali diverzitu, která je pro mne na fakultě tolik důležitá.

Zpátky k tomuto vydání – tentokrát jsme neměli téma, takže se trochu jednalo o takový experiment, co je pro lidi kolem nás stěžejní. Myslím si, že to dopadlo velmi dobře a můžete se tak těšit na velkou škálu prací, u kterých vyniká opět to, že jsou si často tolik vzdálené.

Mnohokrát děkuji celé redakci a všem přispěvatelům za skvělou práci.

Za redakci časopisu Humr,
Lucie Kalabisová
13. 3. 2024

Večer před zkouškou. Asi před týdnem jsem čekala na poslední atest, který mě v rámci bakaláře čekal, a bylo to zvláštní. Poprvé jsem do Tróji jela s tím, že to *nedám*, a kdybych to náhodou *dala*, tak bych se za to minimální vynaložené úsilí ohromně styděla. Zkouškou jsem samozřejmě prolítla, s údivem, že mi to procházelo dlouhé čtyři roky, a teď konečně, konečně toho podvodníka ve mně někdo odhalil.

Dostala jsem týden na utřídění myšlenek, a opravdu jsem věřila, že to, co potřebuju, je věnovat se intenzivněji nebeským sférám. Párkrát jsem si znovu pročetla poznámky, udělala si výpisky z YouTube videí pro dummies, ale většinu týdne hnila pod tíhou *tak nějak* všeho.

Měla jsem strejdu, kterej umřel jednoho prvního dubna na udušení soustem rohlíku. Tenhle strejda byl – *přirozeně* – velmi vtipnej, ale pod tou zdánlivou lehkostí, s kterou přistupoval k životu, se skrývala obrovská tíže, kterou jsem jako malá holka *tak nějak* vnímala, ale nechápala. Tenhle strejda taky studoval vysokou, ale těsně před státnicemi odešel a nikdy svá studia nedokončil.

Čím déle se učím, tím víc se ztrácím, a čím víc času trávím kultivací přemýšlení, tím míň racionální jsem. Občas si na toho strejdu vzpomenu, protože mi vždycky bylo *úplně jasné*, že se měl *prostě hecnout*, když mu zbývalo tak málo! A i tak jsem teď tady. Zbývá mi tak málo, proti tomu, co mám za sebou, a přesto se mi to zdá naprosto nezdolatelné.

Asi před dvěma lety jsem v (ještě akváriovém) bufetu odpovídala na otázky studenta psychologie o vnímání našeho bakalářského studia, které potřeboval do seminární práce. Tehdy jsem mu naprosto suverénně řekla, že s humanitním vzděláním nemám o budoucí uplatnění žádný strach, protože věřím svým schopnostem, a tomu, že si v každé situaci *nějak* poradím. *Přece*.

Večer před zkouškou. Stále mám před sebou ty nezdolatelné body na to-do listu, ale vzpomínka na to suverénní já, které všechno zvládne, protože jaká je jiná možnost?, automaticky řídí všechny potřebné praktikaloty. Zítra přijdu na zkoušku. Snad budu mít v metru pocit, že to dám, protože ten pocit ještě nikdy nelhal. V bufetu si dám *překápk*o nebo *kapu*čco a vypiju ho venku na lavičce, a budu věřit, že ta všudypřítomná tíha zase zmizí, stejně tak, jako zmizela mnohokrát předtím. Zvládnou to, protože jsem dosud zvládla úplně všechno, *nějak*. Protože dokud mi nebude tak špatně, že mě zabije i suchej rohlík, bude všechno *vlastně tak nějak* dobrý.

ZNÁMKOVÁNÍ JAKO SUBJEKTIVNÍ HODNOCENÍ ANEB ŽIVOT V ČÍSLECH

Filip Trupl

Když chci splnit své studijní povinnosti, musím zapsané předměty atestovat. Na atest se musím naučit ze svých poznámek, možná i z literatury, a následně v jeden krátký moment ze sebe vydat to nejlepší. Při hodnocení písemných atestů se na můj počín vyučující podívá a snaží se porovnat své nároky s mým výkonem, případně porovnává i výkony mezi studujícími. To, nad čím se zamýšlím, je onen moment hodnocení.

Myslím si, že by v ideálním případě bylo přínosnější, kdyby se u studujících nehodnotil jen jeden konečný moment učení se, tedy například napsání nějakých informací na papír, kdy „znalosti už mají být hotové“, ale spíše proces. Protože se dle mého názoru proces učení nepodobá nějaké úsečce, která začíná na první přednášce a končí atestem, ale má spíše dialogickou podobu, která nějak probíhá a vyvíjí se.

Písemný test je ve své podstatě asynchronní monolog, který se nekouká na to, jak studující o látce přemýšlejí celý semestr, ale spíše jak dobře si zapamatovali látku, kterou se učili pár dní před atestem. Písemný test dle mého názoru nezkouší poznatky z kursu, jako spíše paměť studujících. Zapamatování si nějakého kvanta informací přece není soupodstatné s jejich pochopením nebo využitím, stejně jako vystudování školy není o agregaci všech poznatků za všechny semestry a jejich následné udržování v paměti po zbytek života ve stejné obsáhlosti jako v den atestu. Vždyť ze zkušenosti studujících je nám známo, že na písemný test se lze učit pár dní předem velmi intenzivně a dva dny po atestu, jednak kvůli dalšímu atestu v řadě, jednak vinou množství pojmů, si nepamatujeme valnou většinu obsahu.

Potřebujeme známky? Na základě následujících argumentů docházím k závěru, že spíše přesluhují.

Zaprve jsou to kredity získané za atestaci, které potřebuji k připuštění ke státní zkoušce a které potřebuji k úspěšnému zakončení studia, ne známky. Z pohledu studujících jsou známky dobré možná tak pro porovnávání s ostatními studujícími, získání studijního stipendia nebo červeného diplomu. Rodiče už mi s učením a s domácími úkoly nepomáhají, takže nepotřebuji vědět známku za tvrdě prosezené hodiny nad mými sešity. A jestli existuje něco jako zápočet, za který dostanu kredity, aniž bych musel být hodnocen na nějaké iluzorní škále, pak mi proces známkování připadá rudimentární.

Za druhé, známka je ve své podstatě názorem vyučujících – sice fundovaný v odborné praxi, ale stále jen subjektivní názor – který neodpovídá žité zkušenosti studujících na přednáškách, ale spíše subjektivním nárokům vyučujících, co a do jakých podrobností by měl studující znát. Na přednáškách pedagog vykládá svou zkušenost s danou problematikou a následně je to opět daný pedagog, který si stanoví své nároky na atest a do třetice je to stále jeden a ten samý pedagog, který posoudí, jestli student dostal jeho nárokům. Jestli mohou působit dva učitelé ve stejném oboru, ale mohou mít rozdílné nároky na výkon u atestu, tak jejich hodnocení by nemělo být něčím objektivním, co by mohlo ovlivnit životy studentů.

Za třetí, známkové ohodnocení si implicitně nárokuje objektivní platnost nebo „exaktnost“, jen protože je vyjádřeno čísly. Přiřazení čísla k výkonu studenta je pouhou redukcí, se kterou by se nemělo dále pracovat, nicméně k jejímu zneužití dochází. Znamka slouží k porovnávání žáků tím, že „dobrá“ známka pro studenta neznamena nic sama o sobě, ale svůj význam čerpá teprve až ze „špatné“ známky jiného studenta. To by zna-

menalo, že se známky snaží dosahovat nějaké univerzální platnosti, ale k tomu by mohlo docházet jen za předpokladu, že by ke studiu všichni studenti přistupovali stejně. Je tomu tak?

Z mé zkušenosti tomu tak spíše není, protože studující jsou odlišní a každý si od studia slibuje něco jiného. Alternativy se pohybují na spektru od studenta, který by jen chtěl získat titul, až ke studentovi, který se ve studiu našel a stalo se jeho životním motivem. Pro každou z těchto skupinek ale známka znamená něco úplně jiného. Například student se zájmem o titul si o trojce myslí, že to je super známka a může se posunout dál, ale alternativně motivovaný student bude brát dvojku jako pohoření či zklamání.

Dochází zde k problému, že se snažíme přistupovat na nějaký univerzální systém hodnocení, který ale takový není a znamená něco jiného jak pro pedagogy, tak pro rozdílné skupiny studentů. Jestli známky nemají stejnou hodnotu pro všechny, tak jsou dle mého názoru problematické.

Z čtvrté, z pohledu studujících slouží známky pouze k získání studijního stipendia, nebo červeného diplomu. Studijní stipendium se na naší fakultě uděluje deseti procentům nejlepších studentů, což je skupina určená skrze jejich studijní průměr.

Při posledním přiznání stipendia za vynikající studijní výsledky byla každému studentovi rozdělována částka dvacet tisíc korun, což je z pohledu jednorázové částky hodně, protože se z ní dá zaplatit třeba počítač nebo dovolená, ale v kontextu studentského života to jsou v Praze peníze asi na dva měsíce života. Takže jako jednorázová bonusová částka je to hodně a příjemné, ale není to všespásné, protože student bude dále určitě potřebovat buď podporu rodičů nebo vlastní práci.

Aby student dostal dobré známky, musí investovat hodně času nad rámec nutného minima ke splnění atestu. Kdo bude mít více času nazbyt při studiu na výborný studijní průměr? Budou to spíše studenti, kteří si nemusí vydělávat na své živobytí.

Mám za to, že přiznávání studijního stipendia je problematické, protože je reálným důsledkem iluzorního aritmetického průměru známek. Když student přistoupí na pravidla hry studijního stipendia, tak se dostává do klece externalizace hodnoty, takže už nestuduje pro znalosti a pro sebe v rozsahu, ve kterém mu studium přináší užitek a potěšení, ale pro známky.

Získání červeného diplomu, tedy složení všech státních zkoušek s významáním, je podmíněno jistými známkovými ohodnoceními. Zatím jsem se nedozvěděl, jaké využití má diplom pro život, ale mám takové tušení, že jíst se to nedá.

Sám se k tomuto typu ohodnocení stavím dost skepticky – dle mého názoru je červený diplom pouze ceremoniální poplácání po rameni se slovy „dobrá práce“, kde toto ohodnocení znamená pouze to, že student se ve valné většině případů přizpůsobil a splnil subjektivní nároky pedagogů. Červený diplom opět získává svou hodnotu pouze z toho, že jsou zde lidé, kteří ho nedostali, protože „si ho nezasloužili“, což dle mého názoru nemá reálné aplikace pro život a může vytvářet další nerovnosti. Jestli nemají známky stejný užitek pro všechny, tak jsou dle mého názoru problematické.

Já osobně si myslím, že známky jsou příliš problematické na to, aby byly uznané za přínosné a přál bych si, aby u atestů nezáleželo na známce, ale jen na kategorii splnil/nesplnil, tedy pouze na získání kreditů, jako u zápočtu. Nejsou známky v dnešní době klimatické krize, válečných konfliktů a sociálních a ekonomických nerovností pouze nadbytečným stresem? Chleba stejně levnější nebude a život bude hezčí.

PRAVDA NADE VŠE

Matěj Prokopovič

Oslovit tuhle holku byla chyba. Přišel sem s ní kamarád kamaráda, typická oslava narozenin v jednom z pražských podniků, kde pivo není zas tak drahý, ale dá se pořád zaplatit kartou. Taková typická normální holka, není na ní nic, co by vás znepokojilo nebo urazilo, ale ani nic, co by vás nějakým způsobem zaujalo. Půl hodiny vypráví o svém psovi a pak o zážitku z rodinný dovolený v Chorvatsku s jejím mladším bráchou. Doptávám se na detaily oné historky, snaže se vymyslet, jak konverzaci co nejrychleji opustit, když v tom z jejích úst vypadne: „A ty studuješ co vlastně? Teda jestli studuješ.“ V hlavě se zapne zcela automatický mechanismus, který je přítomen hlavně na ukrutně dlouhých rodinných oslavách, aby odpovídal tetám a babičkám na jejich konverzační otázky. Úplně mechanicky mi z úst vypadne: „Jo jo, studuju, jsem na FSV.“

„Na FTVS?“ Už se jí zcela stejný mechanismus pokusí opravit, když v tom si uvědomím, že jediný způsob, jak z téhle rozmluvy alespoň něco mít, je začít lhát.

„Jojo, FTVS.“

Koukne na mě lehce užaslým pohledem: „Ty jo, to bych do tebe neřekla.“

Až teď mi dojde absurdita mojí lži, moje vyzábělé hubené tělo, moje kuřácké plíce, já a zíněnkář? Ale něco mě nutí pokračovat ve svém utajení. „Bys do mě neřekla, co tím jako chceš naznačit?“ tážu se schválně s přehnaně uraženým tónem.

„Nic, nic,“ lehce se usměje a pak se napije ze svojí sklenice.

Zbytek večera se mě doptává na detaily mého studia, všechno si vymýšlím, přeci jenom, tuhle holku už neplánuju v životě nikdy vidět, tak je úplně jedno, co jí řeknu. Zprvu mi to jde těžko, ale celkem rychle se do toho dostanu. Popsal jsem, co mám za předměty, jak probíhá náš semestr, vymyslel jsem si i několik historek s našima učiteli, začal jsem se docela dobře bavit. Nemůžu se ubránit překvapení z toho, jak moc lidi očekávají, že jim někdo říká pravdu, i když sám na tom určitě nebudu lít. Pak mě napadne, že to, co mi povídala ona, bude taky možná snůška nesmyslů. Že by si vymyslela i tu historku se psem? No to by bylo fakt zvláštní. Tuhle možnost vyloučím.

Bavíme se dál, chvilku zjišťuju, co dělá ve volném čase, pak se ona mě zeptá na to samé. První mě napadne, že řeknu, že mám kapelu, nebo něco takového, ale pak od toho opouštím. Sice jsem se nějak podvědomě zavázal, že všechno, co jí dnes řeknu, bude lež, ale nechci lhát, abych vypadal lít, abych ukázal, že mám nějaký zajímavější život, než ve skutečnosti mám, ne, chci lhát jen pro to, abych lhal, pro ten samotný pocit ze lhaní. Rozhodnu se, že si nebudu vymýšlet úžasné historky ze stopování v Jižní Americe, ale běžné, zcela fádní věci, že možná dokonce můj vymyšlený, předstíraný život bude ještě nudnější než ten můj dosavadní.

Řeknu tedy, že koukám ve volném čase na Netflix, pro moji smůlu, ona samozřejmě taky. Co jsem taky měl čekat, nadávám si do debilů. No, sjíždím na opravdu tenký led sáhodlouhou konverzaci o mých oblíbených seriálech. Byť je takřka vůbec nesleduju a Netflix jsem nikdy neměl, přeci jenom znám pár názvů, ale záměrně se rozhodnu je nepoužít, to by pak nebyla sranda. Nakonec deset minut povídám o mém oblíbeném portugalském krimi Zabijáci.

Ona v domění, že mi musí taky povědět něco o tom, co sleduje, se rozmluví o nějakém seriálu, jehož jméno jsem přeslechl, když ho ří-

kala, ale předstírám, že ho znám a že jsem ho měl hrozně rád, ale že to bylo už docela dávno. Řekla mi, že vyšel teprve před půl rokem, sakra. Odvětim, že toho sleduju tolik, že si moc napamatuju na detaily věcí, co jsem viděl před půl rokem. Uznale na mě pokývá, pak se zeptá, jaká byla moje oblíbená postava. Ajaj to je zlý, řeknu, že takovej ten blondák. Trefa, vypadne z ní nějaký jméno, přitakám a dozvídám se, že zrovna tohohle fakt nemusela. Co se dá dělat, asi máme trochu jiný vkus.

Povídáme si dál a já začínám přemýšlet nad tím, proč by si vlastně lidi měli říkat pravdu, není to jen nějaká taková hloupá konvence, která k ničemu není? Jakobson vyděluje šest různých funkcí řeči. Jednu z nich pojmenovává fatická. Fatická funkce řeči se nezaměřuje na okolní svět s cílem předat nějakou informaci, nezaměřuje se ani na adresáta či řečníka, ne, fatická funkce se zaměřuje na kontakt mezi řečníkem a adresátem jako takový, na udržování vzta- hu či vazby mezi lidmi. A to nás přirozeně dostává k otázce, jak moc lidí mluví, aby si něco doopravdy řekli s cílem předat nějakou informaci, a jak moc lidí mluví prostě jen tak, aby udrželi sociální vazbu. Proč se vůbec snažíme říkat něco pravdivýho, není důležitý prostě jen to, že na sebe mluvíme a že to v rámci nějakých mezí dává hlavu a patu?

Večer pokračuje dál a já začínám litovat toho, že jsem se před- stavil svým pravým jménem. Pak se ale uchlácholím, že se nic neděje. Čekám, dokud neřekne moje jméno, a pak řeknu, ale já se jmenuju jinak. Udiveně se na mě podívá, řkouc, že jména si ona pamatuje dobře. Odvě- tím, že už toho asi moc vypila, a poslední pravda, kterou jsem dnes řekl, je tak konečně opravena na lež a mě u srdce hřeje sladký pocit zadosti- učnění.

Najednou se mě ptá, jestli věřím na štěstí. No tyvole. Ale když už dneska lžu, tak pořádně, nehodlám zůstat jenom s lhaním o mém vnějším životě, hodlám lhát i o mém nitru, o mých názorech, přesvěd- čeních i snech. Přitakávám, že na štěstí věřím, ale že si myslím, že ho můžou cítit jenom lidi, co chtějí a co jsou na to připraveni. Překvapeně si uvědomím, že když mi nevyjde kariéra na FTVS, tak aspoň budu moct psát motivační citáty.

Přemýšlím nad tím, jak jsem ještě nedávno chtěl rozmluvu opustit, ale jediné, co mě udrželo, bylo lhaní, jako by lhaní bylo jedi- nou spásou před všedností dní, jediným způsobem, jak si užít ten místy proklaté nudný život.

Loučíme se a já si říkám, jak se může člověk odvázat, když dru- hou osobu už nikdy v životě neuvidí, když v tom se mě zeptá na insta- gram. No to ani náhodou, když jsem se jí představil pod falešným jmé- nem. Řeknu, že instagram nemám, a z jejího pohledu soudím, že je to první lež dnešního večera, které se zdráhá uvěřit, načež si řekne o číslo. Kouknu se na hodinky a zjistím, že je krátce po půlnoci, tak si řeknu, že do nového dne bych měl vstoupit s čistým štítem, a svoje číslo jí poctivě nadiktuju. Obejmeme se a odejdu do tmy.

Druhý den ráno, říkám si, proč jsem jí ho vlastně dával, pak se uklidním tím, že jí přece můžu vždycky prostě a jednoduše neodpově- dět. Čím víc na to ale myslím, tím víc mě láká pokračovat v mém al- ternativním životě, který jsem stvořil. Já jsem totiž stvořil v podstatě nového člověka, který existuje pouze v subjektivní mysli jedné jediné osoby, oné ženy. Jak dlouho člověk může žít jako někdo jiný? Praskne to dřív? Nebo mě sežere zaživa svědomí? Nejsem teď s touhle silou tvoření vlastně takový malý bůh?

Odpoledne mi zavolá a domluvíme si schůzku na víkend. Schůz-

ka se odvíjí v podobném duchu jako naše první setkání. Ptá se mě na moje předchozí vztahy. Opět mám tendenci si vymyslet fantastické po- hádky ve stylu, že jsem randil s dcerou Leoše Mareše, ale pak sám sebe zastavím a zůstanu věrný svým zcela fádním a nudným lžím. Vytvá- řím naprosto průměrnou minulost fikčnímu člověku, který žije pouze v hlavě osoby, jež naproti mně pije pivo.

Na chvíli se ale zarazím. Není to takhle úplně pokaždé? Co když na každém setkání vytváříme fikční osobu v hlavách našich přátel a blízkých. Dalo by se namítnout, že přece u téhle fikční osoby se sna- žíme, aby byla co nejpodobnější nám, respektive tomu, kdo jsme my doopravdy, jak sami sebe vidíme, ale je tohle vážně pravda? Vážně se snažíme vytvořit v myslích našich přátel co nejpravdivější obraz o nás samých? Jestli si tohle někdo skutečně myslí, tak lze sám sobě, což zna- mená, že já osobně jsem strašně upřímný, v tom jak si nic nenalhavám o svém nalhávání co se mezilidské komunikace týče.

Začneme se vídat čím dál tím víc a asi spolu začínáme i chodit. Nejdříve mě uspokojuje můj fiktivní život, ale po čase už jsem s ním na- tolik sžitý, že se hranice mezi realitou a smyšlenkou rozostře a já si za- čnu uvědomovat, jak je moje nová existence vlastně nudná a nezáživná. Celou dobu jsem se snažil uniknout od fádnosti a všednosti mého živo- ta, až mě obě dohnaly i v životě fiktivním. Celá ta šaškárna mě po měsíci přestane bavit, a tak se rozhodnu pro poslední experiment, zjistím, co se stane, když ji řeknu pravdu. Nevěří mi, myslí si, že se mi přestala líbit a tohle je nějaký bizarní způsob, jak se s ní chci rozejít. Marně se ji snažím přesvědčit, že to tak není. Ptá se mě, proč to prostě nemůžu říct upřímně, že už mě nepřitahuje. Nakonec z lítosti řeknu, že má prav- du, že jsem si to celé vymyslel, protože jsem se s ní chtěl přestat vídat. Koukne se na mě ještě s větším opovržením, než se dívala doted, jako by chvilku chtěla věřit skutečné pravdě, která zněla možná o něco líp než pouhý rozchod. Pak rychle vyklidím pole.

Asi po roce sedím v kavárně s jinou dívkou, když v tom se roze- vřou dveře a přijde i nositelka mého alternativního člověka. Snažím se vehementně kontrolovat teplotu topení, ale ona se neúprosně přibližuje. Tohle je šach mat, na poslední chvíli se snažím vymyslet způsob, ja- kým bych se vykroutil. Přijde ke mně a ptá se mě, jestli náhodou nestu- duju na FTVS. Dolehne na mě tíha prožitých dnů s touto osobou, dnů, kdy jsem byl i někým jiným, než sebou. Koukám se na ni, neschopen cokoliv říct. Hodiny tikají, snažím se něco vymyslet, ale jsem v koncích. V tom mě zachrání dívka, co sedí se mnou za stolem: „Ne ne, on studuje na medicíně, zrovna se o tom bavíme.“

INFRACERVENÁ FOTOGRAFIE – PORTRÉTY Z KOSTELA V MANĚTÍNĚ

František Grünberg

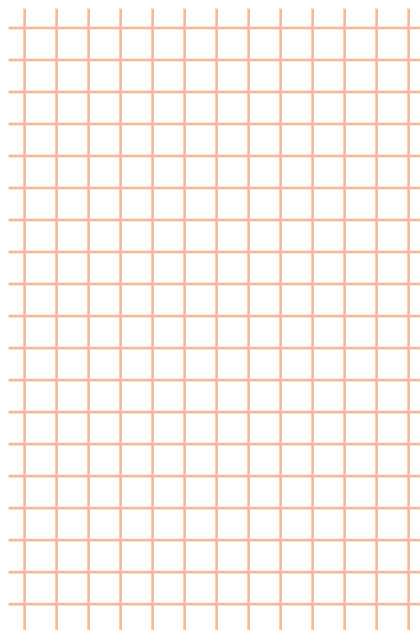
Infračervená fotografie je poměrně neobvyklou disciplínou. Byla provozovaná již na film (i o tom vám možná někdy něco povím), ale dnes se budu věnovat IR fotografii digitální. Během pořizování těchto IR snímků jsou zachycovány vlnové délky v rozmezí okolo 800–1050 nm (viditelné spektrum se rozkládá v rozmezí zhruba 750–400 nm). Tyto vlnové délky jsou využívány konvenčními dálkovými ovladači pro váš televizor, nebo třeba RGB LED pásku. IR fotografie jsou většinou ceněny krajinkáři pro jejich dramatický efekt, vegetace je velmi světlá, obloha velmi tmavá (viz snímek níže). Já si však myslím, že je velmi zajímavé tuto metodu využít i pro pořizování značně neobvyklých portrétů. Lidé vypadají v tzv. blízkém infračerveném spektru (NIR) velmi bledě. To je proto, že infračervené světlo velmi snadno prochází většinou měkkých tkání. V IR portrétech tak mohou určitým osobám být vidět žíly pod kůží. Lidem také mohou například ztmavnout oči, to je způsobeno tím, že IR záření hůře prochází vodou, oči jsou samozřejmě vody plné. Též stojí za to dodat, že NIR je úplně jiná záležitost, než termální infračervené záření, touto metodou fotografování tedy nelze zjistit teplotu předmětu.

Tyto portréty byly pořízeny na srazu fotografů v kostele sv. Jiří poblíž vesnice Manětín v květnu 2023, sešlo se zde pár modelek, většina na sobě měla buď středověké, barokní nebo goth kostýmy. Tento kostel se také vyznačuje tím, že je po něm rozmístěno množství sádrových soch přízračných postav, takže o atmosféru nebylo nouze.

Pokud by někdo měl zájem o podobné portréty, může mne kontaktovat. Moje info:

IG: @who_have_i_bec0me
email: fandys@protonmail.com

Fotografie

František Grünberg

modelky: Bára Trillian (nahore a dole vlevo),
@luckajanota (uprostřed vlevo),
@hellhuntress_666 (dole vpravo)

DOSTAT SE Z LÁSKY

Magdalena Kučerová

„Jak se z toho dostaneš?“
Myslím z lásky
Se nedostaneš
Jsi jí obklopen –
Akorát jiným způsobem
V přítomnosti je tolik lásky
Jako v minulosti bez nadsázky
Dostaneš se z toho, neboj
Z minulý lásky
Až najdeš tu, co čeká
Za rohem až ji poznáš
Až ji vezmeš z nástěnky
Do ruky, až přestane
Být obrazem na displeji
Až budeš nevědomky ready
Na přítomnost nový lásky

CHCI SE ZNÁT

Barbora Lišková

jak bychom se mohli znát,
když jsme se nikdy nehledali,
jsme si neznámí, cizí, rozsypaní, nepřebíraní,
sůl a cukr v poezii
a slaný karamel je kompromis, který nechci.
řekni, kolika espressy se lze promrkat k bdění
z nočních můr odtážených paží
nechci spát k tobě zády
nechci žít k sobě zády
chci se znát se vším všudy
chci se znát
sama v sobě.
rozpitvávám torzo žílu po žíle,
všudy je bilirubin a náruč černé žluče.
chci se znát
s párem protijdoucích očí
na chodbě školy z betonu a ztracených duší,
chci se znát
ve tmě růžových duchen,
chci se znát po hmatu i sluchem
hledám se – nás – tě,
chci se znát a jehla v kupce sena
prý svítí kovově.

... v téměř totožné podobě tato báseň zazněla už
loni na FHS Festu Všemi smysly a v těchto dnech
spolu s dalšími básněmi visí na záchodových ka-
binkách a v jiných zákoutích naší fakulty ve snaze
vyvolat třepetající se úsměvy a snad oslovit všechny
poety a snílky této školy – chci se znát! Trochu více o
projektu na instagramu @chciseznat.

MYŠLENKY NA ZKOUŠKY

Magdalena Kučerová

Moje myšlenky už se neupínají
Tam, kde si je nikdo nezaslouží
Moje myšlenky jsou v přítomnosti
Politý trochou úzkostí
Ze zkoušek a budoucnosti
Moje myšlenky nejsou samy,
Bojí se stejný věci
Jako tvoje
Myšlenky — na to
Že zvládneme zkoušky
I další věci v životě —
Protože jsme v tom spolu
Já, ty a moje
Myšlenky
Se hned bojí míň

NA PALOUČKU VÍLA

Anna Marie Polnická

Na paloučku víla
krásnákrásna jako letní noc
oděná celá bílá.
Hledí na nebe jasné
kdo ji spatří... žasne.

Vidět totiž tuhle vílu
po tom každý touží
vnímat její vzácnou sílu
a mnohdy se pak souží

...že se to více nestane
a že jakýkoli výhled jiný
smysl dávat přestane.

POZITIVNÍ BÁSNIČKA

Lukáš Kahoun

Radost šíří.
Již se blíží.
Úsmívá, hladí,
tak ať to ladí.
Onen krásný rým.
Teď zahání splín.
Myslím, tedy jsem.
Žiju tady svůj sen.
Já spím, jím i piju.
Život já naplno žiju.
Dokonce se můžu hýbat.
Taky se mi chce zpívat,
když znám krásy planety.
Chci zpívat pak i sonety.

Poezie a próza

Vzpomínka

EL

Štěpánka Navrátilová

Slečna, na kterou byla radost narazit, kterou jste mohli potkat na chodbách, kterou spoustu z vás měla šanci poznat a ve kterých zanechala spoustu světla a teď i obří jizvu.

Na Elinku chci a budu vzpomínat přesně tak, jak se ona dívala na ostatní – krásně, čistě a láskyplně. Hlavně i spravedlivě, protože spravedlnost je přesně to, co si na světě tak moc přála a co se jí nedostávalo a nedostalo, i když bych jí to přála já. Těžce se hledají slova a já nevím, jestli ta správná nacházím.

Jedna z cest ke spravedlivému světu je cesta přes vzdělání a studium. Je to velká součást Elišky. Studovat začala u nás na FHS a pokračovala na Filozofické fakultě v oboru komunikace neslyšících. Tam našla zájem v propojení jazyka neslyšících a pedagogické sféry. Toužila po změně přístupu škol k neslyšícím studentům a v debatách prosazovala co nejlepší podmínky v podrobných krocích, které by udělaly neslyšícím život o něco lehčí a krásnější.

Jedna z věcí, kterou si na El navždycky budu pamatovat, je, jak nikdy nezavřela oči před nespravedlností a bezprávím. Dívala se, jak se žije lidem kolem ní, viděla, kolik věcí je třeba změnit.

Proč se nemůžeme milovat bez rozdílů? Velkou část svého života věnovala boji za rovná práva, manželství pro všechny a lásku pro všechny. Té v sobě měla výjimečně moc. Toužila po rovnosti pohlaví a hlásila se o práva zvířat. Otevírala dveře ke spravedlivému, bezpečnému světu, kde budeme hodní sami k sobě i k ostatním.

A nechala nám tu toho spoustu – hlavně to krásné a čisté, které i to neskutečně bolavé truchlení dělá o něco víc snesitelné a které spojilo všechny, kteří chtějí mít a mají rádi.

ALFONS M(O)UCHA

Poezie a próza

Marie, ach Marie,
půvabná ty ženo má,
víš, že jen pro tebe a mou práci srdce bije,
přesto mě však smutek pojímá.

Den co den maluji ty krásné dámy
a na živobytí nám to vynáší,
avšak ten stereotyp mi má drahá – jen tak mezi námi
snad krizi středního věku přináší.

Chce to změnu, úlet, něco groteskního,
šíleného, snad až absurdního.

Myslím, že vím, v čem tkví problém tvůj
a tak mě napadá, muži můj,
svým jménem se inspiruj
a Alfonse Mouchu namaluj!

TŘI BÁSNĚ

Hedvika Pártlová

někdy si říkám
jestli bych byla jiná
kdybych byla z Vršovic nebo Dejvic
že bych byla třeba víc klidná
a nemusela na sebe upozorňovat tím
že všechno budu říkat nahlas od plic
když by se pod moji kůži do krve nedostal ten sídlištní
spad a pak mě napadne
že bys mě neměl rád
kdybych nebyla veselá
kdybych byla nesmělá
kdybych ti řekla ne, a něco jsem nesměla.

slyším
jak nade mnou
lámeš
Damoklův meč
baziliščí úsměv se mi při tom zvuku
rozlévá po tváři
a když se z tramvaje koukám na zasněženou Prahu
přemýšlím nad tím, co to obnáší
když lidská bytost pro něco vyvine snahu

prázdné lahve třískají o okraje bedny
každá podle svého druhu
s cinkotem každé z nich si tříbím myšlenku
přes rameno slyším, jak na tebe volám
že si stejně za všechno můžu sama
a přes rameno slyším
jak na mě voláš
že člověk si stejně za všechno vždycky může sám
musím se smát
protože ty největší životní moudra nejsou vytesána
na zdech mramorových chrámů ale vyplouvají na
povrch mezi řečí tady vzadu
v kumbálu

Natálie Kolářová (obojí)

WARTBURG–FEST DER DEMOKRATIE

THE WARTBURG STUDENT DECLARATION

Introduction

In many places around the world the very basis of democracy is being threatened by actors that question its legitimacy and efficacy. Still, every person that strives for a more just and equal world knows that it is the system that best guarantees political rights, freedoms, and the basis for a better world. Although it is not a perfect system, Democracy can adapt and improve through our conscious and constant action.

We, as the students of the Wartburg Festival, gathered from around the world to discuss and tackle the current challenges that Democracy faces. Through exchanging experiences and ideas, we developed a Vision of the Future of Democracy, achievable through positive change around four core themes:

- *Community-based political participation*
- *Accessible and equitable participation*
- *Access to information and democratic education*
- *Pluralism in identities and opinions*

We believe that real change is possible! Thus, we call for the following proposals:

- State funded community centers that offer space for local participation and the expression of different identities.
- Guidelines for the quality of participation.
- Easier accessibility through alternative 'digital' channels of participation.
- Creation or further strengthening of non-partisan institutions, such as fact-checking institutions, and supporting institutions for local participation.
- Enshrine mandatory democratic education in school curricula.
- Time and money for individual participation.

This declaration is the foundation of a network of students who share the same concern for the health of European democracies, but also the hope for a better future.

Goal 1: To Create Community Centers as Places for Local Political Participation

Justification: Community centers ensure that people can address their concerns and are involved in decision-making. The decisions taken in these

Články

Centers need to have direct impact on a local level and have influence on higher levels of political decision-making. These centers should be supported by a national institution. They will help achieve the following goals and values:

- The right to directly partake in decision-making.
- The right for everyone to have their voice heard.
- Community-focused and people-focused solutions.
- Motivate and empower citizens.
- Make participation easily accessible to everyone.
- Encourage initiative and self-organization by citizens.

Implementation: Push from the government on a national level to create a non-partisan institution that steers the creation of Community Centers, located in each political district. The institution should also oversee the smooth-running of these community centers by:

- Providing assistance and guidelines, as well as information on political processes.
- Providing online and analogue ways for citizens to raise topics, concerns and ideas.
- Each district must dedicate a place as their respective Community Center.
- Informative events must be organized in all Community Centers to explain to citizens how the Centers will work and how they can participate.
- Twice a month (every other week) people are given the possibility of time off work to attend citizens' meetings/civic sector work. The state obliges employers to comply with this.

Goal 2: To foster Accessible and Equitable Participation

Justification: Individual needs in different areas of participation must be met. Actions must be taken to counter potential barriers to participation. Three particular areas of participation, we identify, are public discourse, community-based action, and elections.

- Regarding public discourse, issues around language barriers, level of digital literacy, and asymmetries in power dynamics in the arenas of discussion and deliberation are concerning.
- Regarding community-based action, we need to address (perceived) exclusion and the lack of communal infrastructure.
- Regarding elections, the concern is primarily with structural barriers for participation, such as the exclusion of people based on their

legal status, as well as insufficient individual resources.

Implementation: To tackle these problem statements, we suggest the implementation of the following:

- In order to ensure the public discourse required for democracy, institutional level actors such as media platforms must provide digital and analogue translation options (including sign languages); communities should take collective action to ensure a high level of digital literacy. And to safeguard these ideals we call for wide support for independent media, as stated above.
- To ensure that community-based action is accessible to everyone, states should allocate funds for community infrastructure, including but not limited to community centers.
- A prerequisite to acquire these funds should be following the guidelines mentioned below.
- And to ensure that elections are accessible for everyone, we demand that the prerequisites to partake in elections be lowered in case they exclude people on the basis of their legal status. Furthermore, individuals must be allocated sufficient resources, such as adequate time and relevant social services, to ensure they can partake in such political activity as a voter, participant in a citizens' assembly, and/or as a representative.

Goal 3: To promote civic and democratic education among the citizenry.

Justification: As a fundamental basis of true democratic society, the citizens contain in themselves the power to decide and shape their future. Considering the fact that information is influential and essential, this power - the power of people - might multiply its impact, if the state prioritizes the promotion of an informed citizenry.

As parts of the positive results of implementation of this concept, well-informed citizens are:

- more likely to engage in various aspects of civic life, including voting, volunteering, and advocating for policies they believe in. Informed voters make educated decisions that reflect their values, leading to a more robust and responsive democracy.
- a "watchdog" for government accountability. When citizens are knowledgeable about their rights, constitution, and the rule of law, they can hold elected officials and public servants accountable for their actions. This oversight ensures transparency in governance, which we consider as a significant point in democratic systems.

Therefore, it gets clear that the concept of "well-informed citizen" is one of the key goals on our way to democracy and plays a crucial role in the functioning of government, and decision-making processes within the state in general. Well-informed citizens are the cornerstone of a healthy democratic society.

Plan: Government institutions and civil society organizations should provide democratic education, and enable the transparency, accessibility and factuality of information. If such goals are achieved, democratic values are realized as political knowledge makes possible fair deliberation of political issues.

Implementation: In order to create a society of educated and informed citizens:

- The government should show more interest in making a plan that would include education about the democratic system. This would include seminars arranged in schools, in which experts sent by the government present/lecture on democratic ideas. These experts could show the system in a more practical way - showing how elections work, going to the parliament, talking about citizens' assemblies and referendums, etc.
- The government also must be transparent and open-minded. This transparency of information could be achieved in part with digital means, with a "democracy app" that enables citizens to take initiatives and vote on them, conduct polls, follow government proceedings and the results of implementation of passed proposals, and enable the reading of government documents released to the public.
- For high quality information, there is a need for fact-checking institutions that would prevent manipulation. These institutions both include experts and ordinary citizens, so as to keep experts in contact with citizens and vice versa. The ordinary citizens would be selected with a fractional representation of different social groups, and within said groups there would be randomized selection (lottery).

Goal 4: Create Enabling Environment for Pluralism

Justification: We discern two varieties of pluralism. On the one hand we discern social pluralism. Social pluralism concerns the personal identity of individual citizens but also of identity groups within society. Personal and group identity consist of certain characteristics such as gender, race, sex, religious belief et cetera. Social pluralism is therefore the idea that there are various identities in society based on these characteristics. On the other hand, we also discern political pluralism. Here, instead of focusing on people's characteristics, we look at people's different ways of expressing themselves

politically. While we acknowledge that political expression is everywhere, we discern media and parliament as the most important spheres where political expression, and thus political pluralism takes place. Just like social pluralism, this political expression can take many forms.

With **social pluralism**, the goal is to maintain and safeguard different identities such as cultural, social, ethnic identities. It is crucial for a healthy democracy to have a multiplicity of voices, to ensure that political discourse remains fair, inclusive, and rich. At the same time we acknowledge that some social groups and identities are vulnerable to abuse or suppression and therefore require special protection. We also need to foster an environment that would encourage the exploration and creation of (new) personal identities.

Implementation:

- One way to do this is to establish "cultural exchange centers". These are centers where identity exploration can happen. They would be open, publicly accessible spaces where different identity groups can organize activities that express that specific group's identity. This would contain historical, cultural and artistic activities. This expression also includes the political expression of identities. Within these identity groups, people can explore their own politics and debate about their personal needs and desires and thus become politically engaged. In these kinds of spaces, there is also the possibility of different identity groups interacting with each other which causes them to adjust their preconceived notions about the other and eliminate biases.
- Another way to promote social pluralism is for schools to implement courses on the importance of diversity and the exploration of personal identity into their curriculum.

With **political pluralism**, the goal is to engender healthy democratic debate. By this we mean debate that is respectful, includes different political perspectives and includes engaged discussion. Part of this is to increase access to political information that is relevant to current political debates. This means that both citizens and politicians should have equal access to necessary information to form a well-informed political opinion. There is a need to stimulate a variety of political opinions and a diversity-focused independent media is one of the main tools to do this. Diversity-focused media means that there are different stories being told which can align with different political perspectives.

Implementation:

- Obligatory parliamentary debates: these are debates on current important issues which are obligatory to all members of parliament.

Within these debates it is expected of parliamentarians to actively engage with the subject at hand.

- Media: implementing measures that prevent the monopolization of media. This allows the media to remain pluralist in the sense that it provides citizens with different viewpoints.

Conclusion

In conclusion, the discussions and collaborations at the Wartburg Festival have highlighted the critical importance of defending and fortifying democracy in the face of emerging challenges. As students, we all recognized the essential role of democracy, however imperfect, as a fundamental tool that supports political rights, freedoms, and the pursuit of a just and egalitarian society. The identified core themes of *community-based political participation, accessible and equitable participation, access to information and democratic education*, as well as the *promotion of pluralism of identities and opinions*, collectively form a Vision for the Future of Democracy.

In response to our shared concern for the health of European democracies and our collective hope for a better future, we, as a student network, present a statement that serves as a rallying point for our commitment. This declaration summarizes our common vision for the future of democracy and lays the foundation for our collaborative efforts. It not only reflects our aspirations, but also provides a roadmap for concrete actions that can positively influence the democratic landscape.

Within this statement, we propose specific measures aimed at strengthening the democratic infrastructure. These include advocating for state-funded community centers, formulating guidelines for quality participation, promoting digital channels of participation, supporting non-partisan institutions, incorporating mandatory democratic education into school curricula, and allocating resources for individual participation. These proposals are not mere theoretical notions, but represent a practical and actionable agenda that, once implemented, can contribute to the strength and inclusiveness of our democratic systems.

This statement, therefore, serves as a catalyst for our network of students who share common concerns about the state of democracy in Europe. It not only articulates our shared values and principles, but also outlines tangible steps we can collectively take to address current challenges. Through this shared commitment and focused action, we envision a future in which democracy thrives, characterized by active citizenship, informed discourse, and a resilient democratic base.

Vojtěch Malý

Obrazy zničených měst jako v Mariupolu mohli vidět obyvatelé Evropy bohužel po značnou část společných dějin. Stálá hrozba války byla součástí běžné politiky. Téměř celé 19. století si proto jednotlivé státy mezi sebou budovaly rozsáhlý systém válečných pravidel, úmluv a konvencí. Zřejmě v naději, že válčení lze listinami regulovat a dát mu pevné meze. Dlouhou dobu tato víra podepírala samu sebe, až se zhroutila v hrůzách druhé světové války. Hitlerův režim rozehrál totální válku, která si nekladla nižší cíle, než úplné dobytí všech. Fotografie zničených Drážďan a kouř z komínů koncentračních táborů se nakonec staly symbolem touhy po míru. Touhy natolik silné, že pohnula dějinami směrem, jakému by nikdo z politiků staré doby nemohl uvěřit.

V průběhu téměř tří stovek let předtím byly vztahy mezi evropskými státy určovány paradigmatickým zvaným *vestfálská suverenita*. Tento koncept byl výsledkem mírových jednání k ukončení třicetileté války. Vestfálský mír urovnával staré feudální spletnosti, v němž jednotlivá panství mohla své pořádky určovat téměř nezávisle na panovníkovi. Takové zmatky byly v té době ještě umocněny parcelací náboženského přesvědčení. Třebaže se víra ve středověku mohla podobat katedrále, tak vlivem reformačního hnutí vypadala v raném novověku spíše jako tržiště, kde každý mohl ostatním nabízet „na svém stánku“ náboženství dle svého přesvědčení. Jakkoli z této konkurence stále těžíme, přinesla mezi panstvími a církvemi rozbroje, které urovnalo až ústřední heslo augšpurského a vestfálského míru: *koho země, toho náboženství*.

Hlavní princip této zásady platí dodnes: stát si uvnitř svých hranic může dělat, co uzná za vhodné, přesněji řečeno co jeho parlament schválí. Že však tato zásada není neomezená, lidstvo zakusilo na vlastní kůži právě během totální, druhé světové války.

Původní koncept vestfálské suverenity posunuli francouzští a němečtí diplomaté na sklonku 40. let 20. století, a rozpracovali jeho novou verzi. Mohli bychom ji nazvat *post-vestfálskou suverenitou*. Její princip je v základu geniálně jednoduchý: vezměme zdroje nutné k válčení (tehdy ocel a uhlí), a vložíme je pod společnou správu do nové evropské sdílené organizace, kde každý původní stát bude mít své hlasovací právo. Jako důkaz, že se to záračně povedlo, může posloužit Nobelova cena míru udělená Evropské unii po padesáti letech spolupráce namísto vedení válek.

Není tajemstvím, že zakladatelé Evropské unie byli pozitivně nakloněni ke strohému úřednickému způsobu vládnutí, na čemž hodlali novou organizaci postavit. Přísně řízená Evropská unie měla být podle nich technickým protipólem živoucích volebních demokracií, které vynesly k moci diktátory tehdejší fašistické Osy. Nynější byrokratický aparát Evropské komise zdědil myšlenku technického řízení v takové míře, až se sám stal terčem vtipů a zdrojem nekonečných regulačních absurdit. Lze soudit, že po několik generací našich (pra)prarodičů to byla přijatelná cena za evropský mír.

Zůstává otázkou, koho může Evropská unie motivovat mírem dnes, jsou-li očití svědkové druhé světové války po smrti. Společnosti jsou podle obecného mínění polaritně rozděleny a objevují se pevné názory, že přijetím Lisabonské smlouvy nás orgány EU uchopily do nového poddanství. Uprostřed takové diskuze je velmi inspirativní pročítat rozhodnutí Ústavního soudu, které osvětluje legitimitu sporných bodů této mezinárodní smlouvy. Rozhodující hranicí, podle které zůstává Česká republika stále svobodným státem, je podle Ústavního soudu pravomoc rozhodovat o tom, které kompetence pod společnou správu Evropské unie svěříme, a které nikoli. Ústavní soud tuto pravomoc nazývá *kompetenční kompetencí*.

24. února se uskutečnila ekumenická Modlitba za Ukrajinu – je dobré se zamyslet, čemu za mír vděčíme a co pro nás mír znamená.

Mai Phuong Hoang

Zajímá vás, jaké je žít na pomezí dvou odlišných kultur a být každou nohou v jiné etnické identitě? Chtěli byste vědět, jak se prolínají a navzájem obohacují tradice a zvyky dvou různých světů? Nebo byste rádi jen nahlédli do života jedné z největších minorit Česka – do života Vietnamců? Pokud jste si odpověděli alespoň na jednu z otázek ano, tak by vás mohl zajímat náš projekt Roots of the Future.

Kdo jsme? Co děláme? A proč?

Roots of the Future je solidární projekt spolufinancovaný Evropskou unií, který vznikl z iniciativy dvou studentů naší fakulty. Zrod projektu byl, dalo by se říct, tak trochu náhodný. Vše začalo, když se “Vee” Van Anh Tran vrátila po roce dobrovolnických aktivit z Itálie a hledala informace ohledně studia právě na FHS. Já bych řekla, že to byl osud, když se jí ze všech oslovených ozval jen jediný student, a to právě Martin Zelinka, který byl v té době studentem magisterského programu orální historie. Kromě toho, že jsou oba rodáci z Českých Budějovic, je spojoval zájem pro vietnamskou kulturu – Vee šlo o poznávání svých kořenů, a Martinovi o to, jak vietnamská kultura může obohatit českou a naopak. Společně tak s dalšími třemi členy, dětmi vietnamských imigrantů – Lindou, Mai a Filipem – položili základy projektu, který má za cíl šířit povědomí o vietnamské kultuře. Skrze vyprávění příběhů se snaží překonávat kulturní rozdíly a přiblížit životy vietnamských přistěhovalců. Tato témata projekt rozebírá na svých přednáškách, workshopech a sociálních sítích. Cílem Roots of the Future je spojovat lidi, kteří – stejně jako jeho členové – hledají svoje kořeny a žijí na pomezí různých kultur. Proč zrovna název Roots of the Future? Je to jednoduché. Abychom poznali korunu stromu, musíme nejprve pochopit jeho kořeny. Tím, že studujeme naše kořeny, tedy naše předky, lépe poznáváme sami sebe – generaci budoucnosti.

Kdo jsem já a proč vám o tom vlastně píšu?

Já jsem studentkou VŠE, čerstvě nový (neoficiální) člen projektu a stejně jako většina členů „Roots“ i já jsem takzvané banánové dítě – zvenku žlutá uvnitř bílá. Ano, možná to zní trochu hanlivě, ale tímto termínem se ztotožňuje značná část 2. generace Vietnamců v ČR. Vzhledem k tomu, že jsme se v Česku narodili a strávili zde většinu našeho života, jsou v nás česká kultura, jazyk, zvyky a radice hluboko zakořeněné. Zato vietnamskou kulturu a jazyk mnozí z nás znají jen povrchově, jelikož naši rodiče byli příliš zaneprázdněni prací, aby nám mohli poskytnout život, který sami nikdy neměli. Zároveň se ocitli v zemi daleko od jejich vlastního kulturního zázemí. Vyrůstat ve dvou tak odlišných kulturách pro nás není taková legrace, jak se může na první pohled zdát. Není divu, že v jistém věku na mě dopadla krize identity. V podstatě mám dva domovy, ale někdy mám pocit, že nepatřím ani do jednoho. Ve Vietnamu poznají, že nejsem zdejší, jakmile otevřu pusu, v Česku zase není třeba ani pusu otvírat, protože můj asijský vzhled mluví za vše. Chvilí mi trvalo, než jsem si uvědomila, že si vlastně nemusím vybírat, že můžu patřit do obou světů, jak do toho českého, tak i do toho vietnamského. Abych se však mohla začít identifikovat jako Vietnamka, bylo zapotřebí lépe poznat svou vietnamskou část. Začala jsem od rodičů vyvídat, jak se sem dostali a jaký byl jejich život ve Vietnamu, zajímala jsem se o naše zvyky a tradice, a dokonce jsem začala chodit na lekce vietnamštiny.

Roots of the Future zastřešuje vše, čím jsem si prošla a občas ještě procházím. Jsem nadšená z ideí a poslání projektu, a hlavně z toho, že se mu všichni členové věnují ve svém volném čase s tak velkou dávkou entuziasmu a pokory. Roots of the Future není jen o poznávání své kultury a sebe sama, ale také o seznamování se s novými lidmi a jejich příběhy. Jak projekt, tak i jeho členové jsou otevření novým zkušenostem a výzvám a vítají spolupráce, které povedou k lepšímu světu pro další generace. Snažíme se vietnamskou kulturu přiblížit nejen nám, ale i okolnímu světu, abychom zajistili budoucnost, kde se navzájem můžeme vnímat s tolerantností, trpělivostí a respektem nejen k našim kulturním odlišnostem, ale také k tomu, co nás pojí. Vzhledem k tomu, že se s těmito hodnotami ztotožňuji, mohu říct, že jsem se přidala do správné party.

VCV MEGASHOW 9 – DOBRO PROTI ZLU V ZÁPASNICKÉM RINGU

Adam Řehák

Dva zápasníci v ringu, okolo nich stovky lidí. Chvat stíhá chvat, až jeden z nich najde výhodu. Srazí protivníka na lopatky, udrží ho tam na tři vteřiny, a obecenstvo zajásá. Zatímco se poražený zmateně dívá na rozhodčího, vítěz slaví a za bouřlivého potlesku odchází. Může to znít jako obraz z amerického filmu, ale tato scéna se odehrála před několika dny v sokolovně v Praze-Jinonicích. A co je možná překvapivější, nejedná se o sport. Tento souboj je od začátku připravený, nazkoušený a domluvený. Jedná se o součást pro wrestlingové akce Megashow kterou už devátým rokem připravuje česká organizace VcV Originál Wrestling.

Pro wrestling je u nás pořád dost neznámý, lidé se o něm dozvídají letmo ze zahraničních médií, pokud vůbec. Proto je často těžké lidem představit, o čem vlastně je. Na jednu stranu má velice sportovní prezentaci – od vyhlašování váhy obou bojujících o titul šampiona držený nejlepším soutěžícím. Na druhé straně to je ale čistě divadelní představení, a sportovní soutěživost zde nemá co dělat. Zápasníci i rozhodčí spolupracují, a používají důkladnou choreografii a koordinaci v ringu tak, aby výsledek vypadal co nejlépe a nikomu se nic nestalo. Znamená to určitou míru fyzické zdatnosti a šikovnosti v pohybu, ale také hodně herectví a umění bavit lidi.

Tím pádem se jedná o něco naprosto nesportovního, co ale vypadá jako sport. Tenhle rozpor je dostatečně velký, aby hodně lidí odmítlo pro wrestling jako horší variantu sportovního zápasu, nebo ho dokonce prohlásilo za falešný sport. Je to něco, s čím se wrestleři už dlouho setkávají – odsouzení, že se snaží podvést diváky a dát jim zápas, který není „opravdový“. Tenhle dojem vzniká i proto, že nikdo, v ringu nebo mimo něj, kdo se na pro wrestlingu podílí, nevypadává z role. Do poslední chvíle udržují zdání opravdovosti pro wrestlingu naživu, a existují fascinující příběhy wrestlerů, kteří v rámci role museli drasticky změnit svůj každodenní život. Otevřeně vyjádřit, že zápasy jsou předem domluvené, je stále naprosté tabu.

Na Megashow 9 se nejednalo (navzdory názvu „pro wrestling“) o profesionály, kteří by se wrestlingem živili. Je to skupina nadšenců, kteří do výsledného produktu dávají neuvěřitelné množství volného času i peněz. Celá společnost VcV Originál Wrestling je v České republice jediná svého typu. Trénuje wrestlery, organizuje akce a skrz zápasy i videa k nim vypráví příběhy které fascinují fanoušky z České republiky i zahraničí. I když se tradičně jedná o mužskou záležitost, přitahuje i mnoho žen, a tato akce nabídla i dva ženské zápasy. Megashow je největší událost roku, a letos se opět vydařila výborně, každý zápas měl něco do sebe a obecenstvo jim dalo tu pravou atmosféru. Abych tu nemluvil jen obecně, dám vám stručnou rekapitulaci této akce.

V prvním zápase Erik dokázal že jeho talent není jen na parádu a překvapivě porazil veterána VcV Sebastiena. V druhém zápase proti sobě stáli dva rodáci z Ukrajiny, The Poison a jeho rival Alex Arthur, který nakonec zvítězil. Třetí zápas byl soubojem o VcV Hardcore titul, a mohly být využívány jakékoli předměty nebo zbraně – židle, plechová bedna nebo stůl, skrz který byl prohozen dosavadní šampion Hlavsa, čímž vyzyvatel SkullEvil titul vyhrál. V čtvrtém zápase Haiden Wynn představila nové jméno a nový styl, a po tvrdém boji překonala Lexu Valo z Finska. Do pátého zápasu vstoupil Démon proti dvěma protivníkům, týmu Heleven, ale Simon a Christian nedokázali spojit své síly a Démon navzdory přesile zvítězil.

Šestý zápas byl vyvrcholením velikého sporu předsedy VcV R.J. Koldy a Maestra Ezényho, který už dlouho chtěl Koldovu tyranii ukončit. Ezény

Články

i přes zranění nohy Koldu přemohl, ale než mohl zápas ukončit, zaútočil na něj rozhodčí Král Slova Kuba a způsobil tím jeho prohru. Sedmý zápas dal možnost Mary připsat si výhru proti Heidi Katrině z Anglie, což se jí nakonec podařilo, byť za cenu nečestného boje. Osmý zápas postavil proti sobě dva bývalé šampiony, Lorda Iana ze Sussexu a navráťivšího se Asaru, ale Asara nedokázal Iana překonat a skončil poražen. Devátý zápas byl vrcholem události a utkali se v něm vyzyvatel Skytten a VcV šampion Patriot. Zatímco Patriot se snažil za každou cenu vyhnout střetu, Skytten neúnavně bojoval a nakonec nad Patriotem zvítězil. To měl být poslední zápas večera, nicméně náhle se objevil Sebastien, aby uplatnil své právo na zápas o titul kdykoli a kdekoli. Čerstvý šampion Skytten se statečně bránil, ale Sebastien ho po chvíli zápolení překonal a získal tím titul pro sebe. Jeho vítězstvím show skončila.

Pro někoho, kdo o pro wrestlingu slyší poprvé, se teď může nabízet otázka „Proč pro wrestling zajímá ty, kteří ho sledují a podporují?“ Klíčový je zde příběh. Každý zápas má svůj vlastní, který se buduje a tvoří skrz interakce soupeřů před zápasem, ale i v zápase samotném. To ostatně může poznat i naprostý laik – už z chování zápasníků by měl porozumět kdo je hrdina a kdo padouch. Nejlepší příběhy mohou trvat měsíce, roky nebo i generace. Další důvod je role publika. Nejen že je důležité fandění pro vytvoření atmosféry, ale každý důležitý moment v ringu má mít také odezvu v hledišti, a každý velký projev diváků je odražen v ději v ringu. Někdy jsou reakce publika tak výrazné, že úplně změní plánovaný příběh souboje. A v neposlední řadě je důležitá zábava. Pokud se člověk přenese přes do očí bijící fakt, že to co se děje v ringu bylo předem domluveno, může si užít skvělý večer v davu lidí, kteří si to užívají úplně stejně. Ten, kdo někdy byl na koncertě s dobrým obecenstvem, ví o čem mluvím.

Závěrem se dá říct, že pro wrestling je celkem náročná umělecká forma která ne každého zaujme. Mnoho lidí dokáže ocenit jeho jedinečnost nebo talent lidí, kteří ho provozují, ale jednoduše nemá zájem ho sledovat. V poslední době se ale začíná opět stávat mainstreamovou zábavou, a to dokonce i v ČR. A snad má své příznivce i mezi vámi. Pokud vám ale tenhle článek přišel zajímavý, neváhejte si zjistit víc – VcV je aktivní na sociálních sítích, má vlastní youtube kanál a během roku pořádá několik akcí. Příští show je naplánovaná na 27. dubna. Kdo chce dostat lepší představu o tom, o čem tento článek byl, ať neváhá přijít a podívat se.

SPIRITUALITA V DÍLECH FRANZE KAFKY NA POZADÍ POVÍDKY V KÁRNÉM TÁBOŘE

David Ujčík

Pokus o obecnou charakteristiku hlavních Kafkových motivů

Postavy v Kafkových románech stojí povětšinou samy. Pohybují se v tajemném panoptikálním prostředí, plném absurdit a antinomií, kterému nikdy zcela nerozumí. Samota, do které jsou postavy vrženy, není záležitostí volby, není úmyslným straněním se společností či snahou o kontemplaci. Jedná se o radikální existenciální samotu, kterou nelze překlenout. Pokus o skutečný kontakt je vždy předem odsouzen k zániku neporozumění, míjí se svým účelem, nebo se jeho intence ukazuje jako sobecká, pouze instrumentální, a tak vede spíše ještě k většímu oddálení. Sám stojí Josef K. v románu Proces, Zeměměřič K. v románu Zámek, i Rehoř Samsa v povídce Proměna.

Nezájem o upřímné navázání kontaktu je jedním z možných provinění Josefa K. Již v úvodní části románu Proces, když je odváděn k výslechu ve své noční košili, se více zajímá o to, co si o něm budou myslet okolní přihlížející než o to, aby se tázal, jaké je jeho provinění. Tento motiv je prvním z řady přešlapů Josefa K, který spíše než opravdovému zájmu o svou vinu poddává svůj život marginaliím. Na své cestě k zákonu se neustále nechává rozptylovat okolními impulsy, a v momentě kdy se mu může dostat důležitých odpovědí od jednoho z úředníků soudu, ke kterému dlouhou dobu hledá cestu, raději laškuje s jednou ze sekretárek svého obhájce. Není schopen pokusu o navázání běžného lidského kontaktu, každou osobu vnímá jako instrument, který mu má pomoci na jeho cestě k zákonu. Paradox toho, jak může být vinný obyčejný člověk, který se v běžném slova smyslu nijak neprovinil, náhle nabývá na smyslu. Josef K. je vinen nezodpovědným přístupem k životu, který vede nesmyslným způsobem, a hlavně tím, že si tuto vinu ani neuvědomuje.

K tomu se váže i samotný přístup Franze Kafky k odpovědnosti, který se zdá na první pohled paradoxní. Člověk je podle Kafky více odpovědný, stojí-li sám, než když má rodinu. Běžně rozumíme, že člověk mající rodinu je kromě sebe odpovědný i za druhé, a tím jeho odpovědnost narůstá. Avšak Kafka celou situaci obrací se zvláštní existenciální logikou. Dopomůžeme si Heideggerovskými termíny. Člověk mající rodinu se pevně usadil do jedné ze svých možností, kterou zvolil na úkor jiných. Jeho život je touto možností určen natolik, že se starost o druhé stala starostí jeho vlastní. Jakoby již nebyl tížen neustálou nutností volit směr své vlastní existence a vyměnil svobodu volit nové možnosti za svobodu od volby. Stal se svobodným v nesvobodě.

„Nekonečné, hluboké, vroucí, spasné štěstí sedět vedle košíku s dítětem proti matce. Je v tom také něco z pocitu: nezáleží už na tobě, ledaže bys chtěl. Proti tomu pocit bezdětného: vždycky záleží na tobě, ať chceš nebo nechceš, v každém okamžiku, v každém drásavém okamžiku, vždy záleží na tobě a vždy marně. Sisyfos byl starý mládenec.“¹

„Svoboda a spoutanost jsou v jistém podstatném smyslu jedno. V jakém podstatném smyslu? Nikoliv v tom, že otrok neztrácí svobodu čili z jistého hlediska je svobodnější než svobodný člověk.“²

Můžeme říct, že Kafkovy postavy v sobě mají něco podstatného ze sisyfovského charakteru. Neustále znovu a znovu vyrazí do boje, který se zdá jako předem prohraný, a jako

Články

Don Quijote neustále znovu a znovu zápolí s větrnými mlýny. Josef K. stojí v Procesu proti zákonu, který se ukazuje jako absolutní entita. Na své cestě do jeho tajů, ve snaze pochopit svou vinu, není schopen překonat ani první instance této instituce. To nás přivádí k jedné z dalších možných interpretací románu a viny Josefa K. Odpudivá byrokratická struktura, kterou je zákon řízen, strhává z každého člověka, kdo s ním vstoupí do kontaktu, o jeho individualitu, a dává mu jen jednu platnou identitu – obžalovaného. Naděje na prokázání nevinu je tváří v tvář Zákonu mizivá, souboj s absolutní entitou předem prohraný. Jedinou možností je neustále usilovat o odložení svého případu, kterého lze dosáhnout pouze takřka masochistickou servilitou vůči nesmyslné a ponižující struktuře zákona. (Nereflektovanou servilitou vůči nesmyslným úkonům se vyznačují i postavy v románu Zámek). Spokojit se s odkladem na úkor prokázání nevinu je možnost, kterou ale Josef K. odmítá. Znamenala by uznání legitimacy soudu. Z tohoto úhlu pohledu se tak ukazuje jako bojovník proti bezpráví, a struktura zákona (stejně tak jako podivná byrokracie zámku) se ukazuje jako temná předtucha totalitních režimů, strhávající z lidí ve jménu ideologie individuální identitu, a to jak v rámci mas jejích stoupenců, tak v rámci nepřátel režimu. Předtucha předem rozhodnutých a účelných procesů s nepřáteli režimu a dábelky dehumanizované mašinérie holokaustu. Vina Josefa K. by se v tomto případě jevila jako vykonstruovaná past na nevinného člověka.

Avšak i tato možná interpretace místy selhává a ukazuje se jako sama o sobě nedostatečná. A to především v závěru románu, kdy se Josef K. pomalu blíží svému rozsudku, a setkává se s vězeňským kaplanem, jehož se snaží přesvědčit o své nevině: „,...Já nejsem vinen,“ řekl K., „je to omyl. Jak může člověk vůbec být vinen. Jsme zde přeci všichni jeden jako druhý.“³ „To je pravda,“ řekl duchovní, „ale tak obvykle mluví viníci.“³

Josef K. se zde pokouší odvolat na všeobecnost viny. Jsme-li vinni všichni, není vinný nikdo. Vězeňský kaplan však záhy obrací tvrzení proti němu. Ten, kdo zapírá svou vinu, je viníkem. Samotná postava duchovního je v tomto případě velice zvláštní, místo aby poskytoval odsouzenému útěchu a rozhřešení, přichází, aby stvrdil jeho vinu. Za účelem pochoopení jeho viny vypráví Josefovi povídku O dveřníkově, která je údajně uvozovacím spisem k zákonu, a zároveň bývá často považována za jakýsi interpretační klíč k celému dílu:

Muž z venkova se pokouší dostat do Zákona. Z jakých důvodů, to nám zůstává neznámo. Snad aby žil v souladu s ním, či se přesvědčil o své bezúhonnosti. Před zákonem však stojí mocný a veliký dveřník. Když k němu venkovan přistoupí, řekne mu, že jej nemůže vpustit dovnitř, protože za dveřmi stojí další dveře a u nich další dveřník, daleko mocnější a neoblomnější, než je on sám, který ho jistě dál nepustí. Venkovan se pokouší dveřníka přemluvit, něčím ho uplatit, nebo alespoň zjistit něco o zákonu, ale dveřník zůstává neoblomný. Jak roky plynou dál, venkovan už pouze čeká na šťastnou náhodu. Po mnohých letech čekání venkovan pomalu umírá, v poslední chvíli mu však hlavou bleskne hlavou otázka: „Všichni přece dychtí po zákonu,“ řekne muž, „jak je možné že za všechna ta léta nikdo kromě mne nezádal, aby byl vpuštěn?“ Dveřník pozná že se blíží mužův konec, a aby ještě dostihl jeho skomírající sluch zařve na něho: „tudy nemohl být nikdo jiný vpuštěn, neboť tento vchod byl určen jen pro tebe. Teď půjdou a zavřou ho.“⁴

Josef K. se proti příběhu zpočátku bouří, považuje dveřníka za nespravedlivého, jelikož venkovanovi lhal. Podle Duchovního však musel dveřník činit tak, jak činil. Dveřník je zastupcem zákona, jeho vůle je nezpochybnitelná a stojí na roveň absolutní nutnosti. Je zde postavena lidská spravedlnost proti indiferentní nutnosti. Proti nutnosti, Zákonu, světu, který nás obklopuje a naše přání jsou mu lhostejná. Tato Kafkovská nutnost v mnohém připomíná starozákonní nutnost Boží vůle, možná i právě proto, s jakou schopností byl Kafka schopný vystihnout fatalismus světa a lidského života, jej jeho přítel Max Brod označil za dalšího z řady starozákonních proroků. Venkovan, snažící se dát svému životu nějaký smysl dosažením zákona, je mu nekonečně vzdálen, přestože stojí u jeho prahu. Podobně stojí na dosah svému cíli, a přitom je mu nekonečně vzdálen, zeměměřič K. v románu Zámek, když se po strastiplné cestě konečně dostává na nádvoří zámku, aby si promluvil s místodržícím a konečně nahlédl do tajemných mechanismů ovládajících místní společenství. Když však stojí na nádvoří, sluhové zhasnou světla, zaklapnou okenice a celý zámek se před ním uzavře. I kdyby venkovan vstoupil přes první dveře, zřejmě by byl dříve či později zastaven jedním ze silnějších dveřníků a na situaci by se mnoho nezměnilo. Úspěch by byl jen zdánlivý. Zdá se, že venkovan, podobně jako Josef K., svou snahou přemluvit dveřníka vede předem marný boj. Boj, který je ale přesto jen jeho vlastní, a možná právě proto tak důležitý. →

1 Franz Kafka, Aforismy, přel. R. Preisner, (Praha: 1968), str. 38

2 Franz Kafka, Tagebücher 1910–1923, (Frankfurt am Main: 1953), str. 315

3 Franz Kafka, Proces, přel. D. a P. Eisnerovi, (Praha: 1965), str. 209

4 Ibid., str. 213

Interpretací tohoto příběhu je mnoho a dokazují jeho bohatost. Je možné, že boj s dveřníkem vedeme každý sami ve svém nitru a sami si bráníme ve své vlastní cestě. Je však fascinující, jak tento příběh vyzdvihuje v Kafkově díle další rovinu, rovinu metafyzického zápasu o smysl lidského bytí, která společně s rovinou existenciálního boje a rovinou paradoxních peripetií společenského života moderního člověka, do kterých jsou Kafkovy postavy postaveny, tvoří trojdílný, nerozdílný celek ústředních motivů Kafkova díla.

Spiritualita v povídce V kárném táboře

V povídce V Kárném táboře sledujeme příběh Cestovatele, který na své krátké zastávce během cest zavítá na ostrov, na kterém je vybudovaný kárný tábor. Generál tohoto tábora jej považuje za vzácného hosta, a tak jej pozve, aby byl svědkem popravy místního provinilce. Popravu řídí jeden z vysoce postavených důstojníků, který má Cestovateli celý proces popravy objasnit. Kromě Cestovatele, důstojníka a trestance se na místě popravy nachází voják, který má funkci dozorčího. Celý proces však obsahuje mnoho podivností, z nichž největší je, že popravu vykonává komplexní stroj, jehož funkce je Cestovateli zprvu záhadou. Důstojník mu však celý proces postupně objasňuje. Ve spodní části stroje se nachází lehátko, na které je trestanec uvázan a do úst mu je dán špalík. V horní části se nachází takzvané brány, železné konstrukce s dlouhými jehlami, které po dlouhé hodiny postupně vyrývají provinilcům na záda jejich provinění i trest. Poté, co je rytí trestu do těla provinilce dokonáno, se postel vzedme a odhodí bezvládné tělo do nedaleké jámy.

Důstojník je téměř nadšený z toho, že může o stroji někomu vyprávět a je pyšný na to, že může být jeho správcem. Vypráví Cestovateli dále o historii tohoto prapodivného stroje. Stroj byl vyroben za doby starého generála, důstojníkovu přítele, za něhož dosahoval největší slávy. Na popravy se jezdili dívat nejváženější lidé z celého okolí a celý den popravu sledovali. Chodili celému procesu přihlížet především kvůli jednomu zvláštnímu úkazu. Poté co brány dlouhé hodiny pracují na trestancově těle, se v očích provinilce objeví náhlé procitnutí a výraz agonie nahradí v tváři výraz pochopení. Provinilec je na konci popravy schopen číst trest a rozsudek ze svého těla a po krátkou dobu, než jej stroj vzápětí odvrhne do jámy, chápe smysl celého toho ukrutného procesu.

Dnes má již stroj své nejlepší dny za sebou, potřebuje řadu nových součástek. Nový generál nemá však stroj a popravy, které vykonává, příliš v oblibě a o jeho stav tak nemá zájem. Snaha udržet stroj v chodu tak leží už pouze na ramenou důstojníka, který jej považuje za důležitý odkaz starého generála. Cestovateli poněkud uniká důvod celého krutého procesu a táže se na provinění trestance, kterého má brzy postihnout stejný osud jako mnohé před ním. Důstojník mu klidným hlasem sdělí jeho provinění. Trestanec byl vojákem, jehož povinností bylo vzbudit se každou hodinu a zasalutovat před generálovými dveřmi. Jednou však nebyl schopen tuto povinnost splnit. Za to mu má být na záda vyryto: „cti své nadřazené!“ Když důstojník ukázal cestovateli nákres, který budou brány vyrývat provinilci na záda, byl tento papír tak hustě pokrytý čarami, že byl téměř celý černý. Cestovatel se dále táže důstojníka, zda takto ukrutný trest obstál před soudem. Důstojník mu nerozumí, nač soud? Rozsudek, provinění i trest splývají v jedno v kruté mechanické činnosti stroje. Důstojníkovu neporozumění značí jedno – kde je moc absolutní, stává se i její vůle absolutní a veškerá obhajoba ztrácí smysl. Po kompletním představení stroje a připoutání trestance ke stroji, se cestovatel dozvídá od důstojníka zásadní informaci. Novému generálovi velice záleží na jeho názoru na stroj a bude se na základě něj rozhodovat, jak se strojem naložit. Důstojník se pokouší přemluvit cestovatele, aby zachránil stroj a s ním i důstojníkovu budoucnost. Trestanec, který nerozumí jejich řeči, jen tupě chňape ústy po misce s rýží, která před něj byla postavena, aby vydržel celé procesí, a neví nic o tom, co ho čeká.

Cestovatel zaujímá k celému procesu pochybnosti, nelíbí se mu krvavá ukrutnost stroje a nespravedlnost procesu. Avšak nechce v této věci mít hlavní slovo. Přeci jen je zde cizincem a místním poměrům zcela nerozumí. I z tohoto pohledu je cestovatel typickým Kafkovým protagonistou. Přichází z periferie na scénu, která je mu cizí, ve které není usazen. Jeho postavení je takové, že předem brání porozumění situaci, ve které se ocitl. Avšak svým náhledem jakoby z vnějšku vidí něco, co lidé pevně zakořenění v poměrech kárného tábora nevidí. Je postaven mimo situaci, je tak schopen jí pouze přihlížet jako předmětu své pozornosti a snažit se ji rozumově uchopit.

Situace, ve které se nachází trestanec i důstojník, je zcela odlišná. Osud stroje je pro ně otázkou života a smrti. Pro trestance doslova, v případě důstojníka se jedná spíše o otázku smyslu jeho života. V Kafkových očích to je otázka daleko radikálnější než otázka po holém

životě. Situace, ve které se rozhoduje o budoucnosti stroje, je pro ně mezní situací. Dialog mezi cestovatelem a důstojníkem jako by připomínal dialog mezi vězeňským kaplanem a Josefem K. Nutnost, která vždy zůstává z velké části nepochopitelná, zde stojí proti protagonistovu pojetí spravedlnosti. Tak, jako stojí přihlížející cestovatel mimo mezní situaci trestance a důstojníka, stojí Josef K. jaksí mimo svou vlastní mezní situaci. Místo aby Josef K. pochopil proces jako svůj vlastní existenciální boj, ve kterém jde o mnoho, přestože mu plně nerozumí, zaujímá odstup a chápe se své situace v bezduchem racionálně-instrumentálním modu.

Celá poprava nabývá náhlý zlom v momentě, kdy důstojník přemluví cestovatele, aby mu sdělil svůj upřímný názor. Cestovatel chvíli váhá, ale rozhodne se stát si za svým názorem. Sdělí mu, že tento krvavý proces podporovat nehodlá a pokud má být zrušen, určitě mu to nevádí. Důstojník přijde mlčky ke stroji, odpoutá zmateného trestance a bez upoutání si lehá na jeho místo. Trestanec celý zmatený z toho, co se děje, jako probuzený ze své letargie, se raduje z nově nastalých okolností a s radostí očekává co se bude dít. Spustí se stroj, který však pod vlivem poruchy přeskočí celý proces, brány se několikrát spustí celé najednou a mrtvý důstojník, celý rozbodán, je okamžitě odhozen do jámy na mrtvolu, v daleko ukrutnějším stylu, než v jakém se to přihodilo všem předcházejícím trestancům. Cestovatel poté z tábora rychle prchá, při útěku probíhá přes hospodu, ve které narazí pod jedním ze stolů v zemi na hrob starého generála. V přístavu jej po chvíli doběhnou trestanec s vojákem a prosí ho, aby je vzal s sebou, Cestovatel je však v táboře nechává a ostrov opouští.

Důstojník raději sám ulehl na stroj, než aby sledoval jeho zánik. Nejspíše i toužil po tom, co sám celý život sledoval v očích trestanců. Po pochopení smyslu svého utrpení. Můžeme říct, že byl vlastně ze všech lidí nejbližší tajemství, které stroj v posledních chvílích života lidem odkrýval. Zvolil však z netrpělivosti špatnou cestu, příliš přímou. Místo na stroji mu ještě nebylo určeno, a tak se minul svým cílem.

„Jsou dva hlavní lidské hříchy, od nichž se odvozují ostatní: netrpělivost a lhostejnost. Pro netrpělivost byli vyhnáni z ráje, pro lhostejnost se do něho nevrátí. Ale snad je jen jeden hřích: pro netrpělivost byli vyhnáni a pro netrpělivost se nevrátí.“⁵

Jako postava, která se zdála stroji nejvíce blízká, se ve finále ukazuje jako více vzdálená než zmatení trestanci. Čím je však vlastně tento tajemný stroj? Není to jistě náhoda, že způsobem, jaký je postaven do středu děje, se podobá záhadné struktuře zákona i zámku z dříve zmíněných románů. V něčem se však liší. Samotný motiv stroje jako by ještě více akcentoval neživost a lhostejnost vůči člověku. Svět jako by se zdál člověku nejvíce lhostejný právě v momentech jeho utrpení. Dualita starého a nového generála připomíná biblickou dualitu Starého a Nového zákona. Dualitu nutnosti Boží vůle a spravedlnosti Ježíšovy lásky, která rozehrává silné drama i mezi Josefem K. a vězeňským kaplanem. Stroj je zde zástupcem nutnosti, z absolutního charakteru jeho moci vyplývá jeho nezpochybnitelná oprávněnost. Na stroj ulehá trestanec za porušení své povinnosti, která je sice vskutku absurdní, přesto jej však zavazuje. Neobstání vůči povinnosti, kterou na nás život vznáší, si zasluhuje verdikt. Zbývá však otázka, zda je možné takovouto povinnost splnit, zda nutnost selhat nestojí již v samotné její podstatě. Zda není povinnost vůči životu stejně absurdní jako úkol trestancův. Povinnost vůči životu je jistě povinností, kterou nelze zcela naplnit, skrývá v sobě cosi absurdního. Dodržení této povinnosti jako by leželo někde jinde, na rovině toho dokázat se znovu vzchopit a uznat tuto povinnost za nutnou, bez ohledu na nemožnost jejího úplného naplnění, dokázat opět vyrazit směrem, který nám tato povinnost určuje a následovat její τέλος. Vyrazit hledat tajemství zámku, pochopit svou vinu a postavit se utrpení. I přes cizost a matoucí absurdnost prostředí Kafkových panoptik jako by nám zde stále zůstávalo něco niterně známého. Zřejmě jsme každý tak trochu trestancem, cestovatelem i důstojníkem, jejichž archetypální charakter je zjevný. Jsme trestancem, který zanevřel na svou povinnost a svůj trest si zřejmě ani neuvědomuje, sám však splývá s vinnou, rozsudkem i trestem, tak jako tělo splývá s vyrytým nápisem v kůži. Přesto však nadále v nepochopení pojídá z misky s rýží, zatímco se jeho čas na tomto světě krátí. Až na prahu smrti pohlédne do očí absolutnu a na malou chvíli je mu dopřáno pochopení. Jsme cestovatelem, který nerozumí své vlastní situaci, ve které se právě ocitl. Nechápe její závažnost, a tak je nucen ji zpředmětnit, postavit se mimo ni a tím zpředmětnit i sám sebe. Jsme důstojníkem, který viděl mnoho – zejména pochopení v očích ostatních. Začíná se chápat smyslu a dobrovolně lehá pod utrpení světa. Avšak pokus tento smysl plně a přímo uchopit a takřka si vynutit jeho zjevení je předem předurčen k nezdaru.

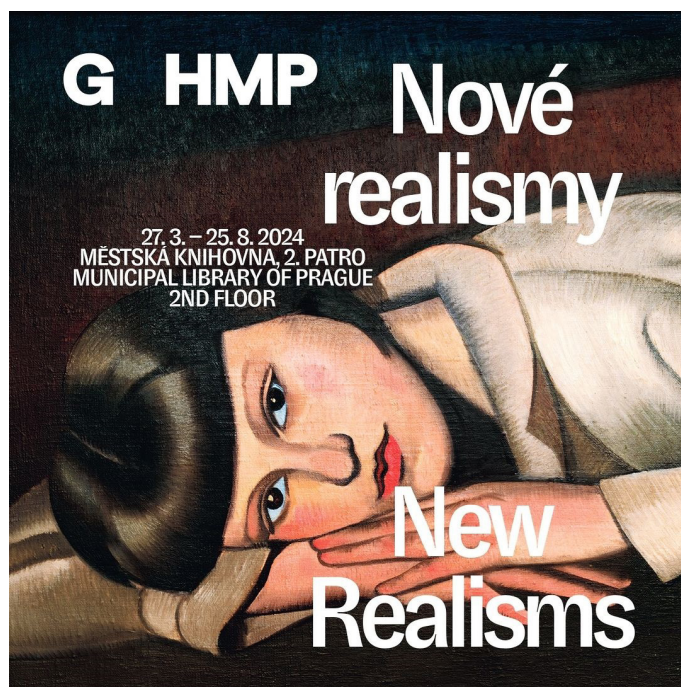
KULTURNÍ TIPY

Hedvika Pártlová

DOX: KAFKAesque

Výstava KAFKAesque se zaměřuje na reflexi Kafkova díla a poetiky v současném výtvarném umění.

GHMP: Nové realismy – Moderní realistické přístupy na československé výtvarné scéně 1918–1945

Cílem výstavy je obsáhnout moderní realistické projevy uvedeného časového období se zohledněním etnických menšin a solitérních autorů v hranicích někdejšího Československa a zároveň nabídnout al-

Kultura

ternativní pohled na dosud zažité vnímání modernity ve výtvarné kultuře sledovaného období.

Villa Pellé: LACHLAND – SVĚT POSTAPOKALYPTICKÉHO ROMANTIKA ADOLFA LACHMANA

24. 01. – 24. 03. 2024

Hyperrealistický malíř, kreslíř digitálních obrazů a počítačových her, tvůrce objektů a člen české herní vývojářské společnosti Amanita Design Adolf Lachman představuje od 24. ledna v pražské galerii Villa Pellé zemi Lachland.

Venuše ve Švehlovce: Echodrama

Echodrama je hudebně-divadelní inscenace nejistá ve svém obsahu, ale jistá ve své formě.

Nejbližší představení:

Středa 13.03.2024

Kasárna Karlín: Shrex: Hra o přežití

So 23. 3. 2024 20:30

Fraškoidně absurdní konverzační komedie dotýkající se generačních témat Gen Z.

HUDEBNÍ TIPY

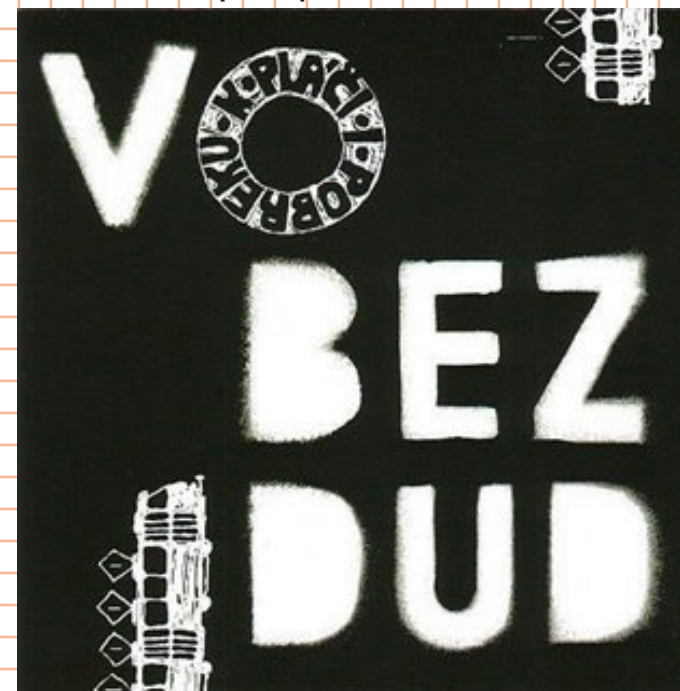
Ministry: HOPIUMFORHEMASSES

Jestli z nástupu americké „alternativní pravice“ a Donalda Trumpa vzešla jedna dobrá věc, pak to jistě bude, jak moc to rozčílilo Ala Jourgensena. Třetí album v proti-trumpovské sérii bez obalu deklaruje, že 65 rozhodně není věk, ve kterém by se legendy industrial metalu chtěly sklidňovat, či snad, ne-dejbože, usmiřovat s neokonzervatismem. Naopak, texty jsou ještě přímočařejší – snad se ztrácí svojská poetičnost, kterou Jourgensen umí, ale když chcete vynadat incelům, asi to musíte udělat polopaticky.

DJ KRUSH: 再生 – Saisei-

Asi nejznámější zástupce japonského trip-hopu DJ KRUSH se vrací po kovidové odluce s albem, které zabíhá do asi všech koutů jeho hudebního vyjádření. Od flirtování s EBM, přes, pro něj typický, atmosférický trip-hop, po agresivní rap, který našinci pro nezvyklý jazyk myslím zní velmi čerstvě.

Vobezdud: K pláči i pobreku

Poslední mé doporučení není sice nové album – ve skutečnosti je to album skupiny, která již hraje nejvýše jeden koncert ročně – je však nově dostupné na Spotify. Vobezdud jsou žánrově těžce definovatelné uskupení, které patří dle mého k tomu nejlepšímu, co se na pražské indie scéně kdy urodilo. Evokují Dybbuk, avšak kde byl Dybbuk vcelku čistokrevný punk, zde máme v prvním hudebním sledu akordeon, housle a trojhlas, které na punkovém základě rozjždějí bohaté šansonové motivy, podporované skvělými, vtipně dívčími texty.

KNIŽNÍ TIPY NA ZAČÁTEK JARA

Ema Rigo

Lily King: Milovat a psát

původní název *Writers & Lovers*

do češtiny přeložila Ina Leckie

V románu Milovat a psát z roku 2020 spisovatelka Lily King znovu ukazuje své expertní využití proudu vědomí, které čtenářům umožňuje se naprosto ponořit do příběhu hlavní postavy.

Vypravěčkou je Casey, která se ve svých jednácti letech cítí naprosto ztraceně a zklamaně. V intimně a křehce psaných pasážích se dozvídáme o smrti její matky, rozpadlých vztazích i finanční tísní. Zatímco její kamarádky se vdávají a zakládají rodiny, Casey pracuje jako servírka a ve volných chvílích již šest let píše román. Vše se změní, když jí do života vstoupí dva muži – Silas a Oscar. Casey se najednou zmlátí v milostném trojúhelníku, od staršího zásaditého Oscara k mladšímu energetickému Silasovi. Každý z nich jí nabízí jinou budoucnost a Casey se musí rychle rozhodnout, jaký život chce žít.

Kultura

Kniha ale přece jenom není milostným románem. Vypráví něžný příběh o naději, sebeléčení, vytrvalosti a našich vyhlídkách do budoucnosti – ideální jednoduché čtení na počátek jara, kdy se svět kolem nás teprve probouzí a začíná růst a kvést.

Kniha je dostupná v knihkupectvích a v Městské knihovně v Praze.

Sheila Heti: Pure Colour

Filozofické dílo Pure Colour kanadské autorky Sheily Heti z roku 2022 poskytuje trochu experimentálnější, ale přesto stejně příjemné čtení na jaro. V této krátké knize se dozvídáme o životě hlavní hrdinky Miry po smrti jejího otce. Tato ztráta je pro ni tak hluboká a těžká, že se propadne do její závrtné a zvláštní dimenze a celou knihu stráví svou snahou dostat se z ní.

I přes temnou tematiku smrti blízkého člověka jde o prózu poetickou, filozofickou a omamnou. Sledujeme úplný proces emoční ztráty a uzdravování se z ní. Sheila Heti popisuje výjimečnou scénérii, neurčitou ve své stručnosti, ale intimně znatelnou a blízkou nám všem. Popisuje nesmyslné a neúplné teorie, které si ublížená mysl vytváří o smrti a posmrtném životě, aby se zahojila.

Kniha pro svou experimentální formu získala smíšené ohlasy. Mnozí čtenáři její poselství spíše nepochopili, zatímco jiní ji považují za svou osobní Bibli. Je ale velmi krátká a tak ji doporučuji všem, které byt jen trochu zaujala.

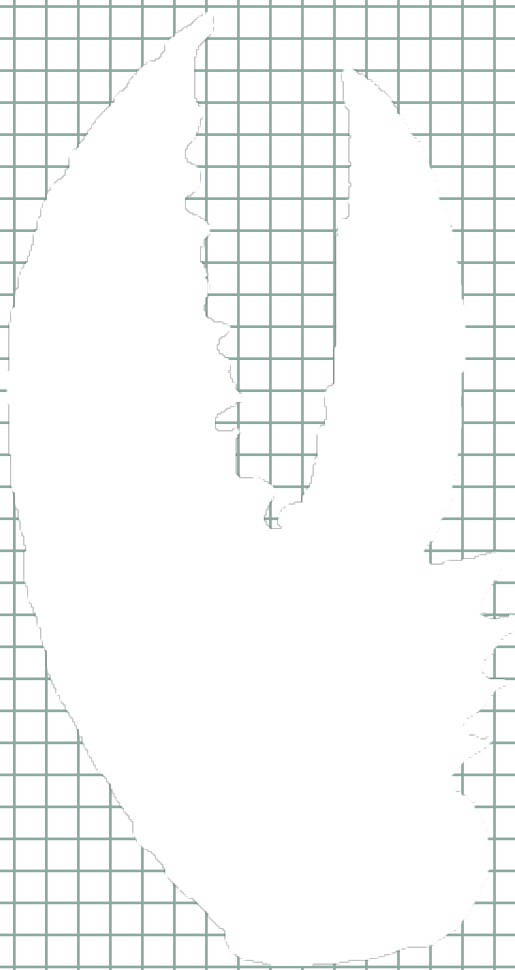
Kniha je dostupná v knihkupectvích a v Městské knihovně v Praze.

Mary Oliver: Blue Horses

Dílo výjimečné americké básnířky Mary Oliver mi vždy evokuje jarní scénérii. Ve svých básních jednoduchým a přístupným jazykem popisuje krásu přírody a světa, důležitost trpělivosti a potřebu lehké povznášející lásky.

Ve sbírce Blue Horses (pojmenované podle obrazu expresionistického malíře Franze Marca) z roku 2014 se autorka soustředí na význam lidskosti a hledání útěchy ve společném prožívání vzestupů a pádů. Zdůrazňuje vděčnost za přírodu, růst, vytrvalost a neustálé nacházení sama sebe. Básně působí duchovně a nadějně a čtenáře i přes svůj prostý jazyk uzemní a utěší. Mary Oliver si o stavu moderní společnosti nic nenalhává, ve své poezii však nabízí osvěžující optimismus a naději v lidskost.

Kniha je dostupná v knihkupectvích.

HUMR

Šéfredaktorka: Lucie Kalabisová (lucie.kalabisova@seznam.cz) **Korektura:** J., Ondřej Pešek, **Logo:** Bety Curhová **Titulka:** Marie Podařilová

Poezie: Hedvika Pártlová, Lukáš Kahoun, Magdalena Kučerová, Barbora Lišková, Anna Marie Polnická, Natálie Kolářová **Recenze a doporučení:** Hedvika Pártlová, Ema Rigo, J **Fotografie:** František Grünberg

Próza a články: David Ujčík, SNFD, Filip Trupl, Vojtěch Malý, Adam Řehák, Matěj Prokopovič, Štěpánka Navrátilová, Mai Phuong Hoang

Propagace: Štěpánka Navrátilová, Yiling Zhang **IT podpora:** Karolina Havlová, J

Kontakt: humr.fhs@gmail.com; www.humr-space.cz

Vydavatel: Studenti FHS UK, z.s., adresa: Pátkova 2137/5, 182 000 Praha 8

Datum vydání: 13. 3. 2024

Časopis Humr vznikl za podpory Fakulty humanitních studií UK. Fakulta nenese odpovědnost za obsah článků